

**การบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2**
Information Management of School Administrators Under the Nakhon
Phanom Primary Educational Service Area Office 2

สารินี ทินบุรณ์¹ และ ชาญวิทย์ หาญรินทร์²

มหาวิทยาลัยนครพนม^{1,2}

Sathinee Thinnaboon¹ and Chanwit Hanrin²

Nakhon Phanom University^{1,2}

Corresponding Author, Email: Sathinee.ning@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) ประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 265 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 72 คน และครู 193 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) โดยด้านการดำเนินการจัดการระบบสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.17$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$) โดยด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.72$) และ 2) ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่า PNI_{modified} = 0.141 เมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (0.171) การพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนจากผู้บริหาร (0.146) การปรับปรุงการดำเนินการระบบสารสนเทศ (0.142) การติดตามและประเมินผลระบบสารสนเทศ (0.138) การประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (0.137) และการดำเนินการจัดการระบบสารสนเทศ (0.127)

คำสำคัญ: การบริหารสารสนเทศ; ผู้บริหารสถานศึกษา; ความต้องการจำเป็น

* ได้รับบทความ: 2 ธันวาคม 2568; แก้ไขบทความ: 6 มกราคม 2569; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2569

Abstract

This study aimed to: (1) examine the current and desirable conditions of information management among school administrators and (2) assess the priority needs for information management among school administrators under the Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 265 participants: 72 school administrators and 193 teachers. The sample size was determined using a percentage criterion, and participants were selected through stratified random sampling. The research instrument was a five-point rating-scale questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The findings showed that: (1) the current condition of information management was overall at a high level ($\bar{x} = 4.10$), with information system management operations recording the highest mean ($\bar{x} = 4.17$). The desirable condition was overall at the highest level ($\bar{x} = 4.68$), with strategic planning recording the highest mean ($\bar{x} = 4.72$); and (2) the overall priority needs index was 0.141. The needs, ranked from highest to lowest, were strategic planning (0.171), personnel development and administrative support (0.146), improvement of information system operations (0.142), monitoring and evaluation of information systems (0.138), application of information for decision-making (0.137), and information system management operations (0.127).

Keywords: Information Management; School Administrators; Priority Needs Assessment

บทนำ

ความท้าทายที่เป็นพลวัตในศตวรรษที่ 21 ทั้งจากแรงกดดันภายนอกและภายในประเทศ แรงกดดันภายนอกประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลกจากการ ปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) และการก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) ซึ่งต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ขณะที่แรงกดดันภายในประเทศมาจากการเข้าสู่ สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ และการติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ด้านการศึกษาเองก็ยังมีปัญหาหลายประการเกี่ยวกับคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้น ระบบการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อยกระดับคุณภาพและพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สามารถตอบสนองความต้องการของ

สังคมและตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต การปรับปรุงระบบการศึกษาและการพัฒนาทักษะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ไทยบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะคือ ทุนสำคัญ ในบริบทของการเป็นสังคมผู้สูงอายุและสัดส่วนประชากรวัยทำงานที่ลดลง (อิวัจ เดลานี, 2562)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และทั่วไปไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครูและผู้เรียนที่สุด และต้องมีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะในการบริหารงาน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2566) ในบริบทที่ประเทศไทยมีการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้อย่างแพร่หลายและรวดเร็วทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาประเทศทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา การนำสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ผู้บริหารการศึกษาและสถานศึกษาทุกระดับต้องใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ โดยข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการบริหารต้องตรงประเด็น สมบูรณ์ ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และมีความคุ้มค่า เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพสูงสุดและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2560)

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรและสถานศึกษา โดยช่วยปรับโครงสร้างการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและบริการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) อย่างไรก็ตาม การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนยังเผชิญปัญหา ด้านความผิดพลาดของข้อมูล การเก็บข้อมูลล่าช้า ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ และการใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจที่ยังไม่เต็มประสิทธิภาพ (โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2560) โดยเฉพาะในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่พบปัญหาความคลาดเคลื่อนของข้อมูล ความซ้ำซ้อน และความล่าช้า ส่งผลต่อการบริหาร การวางแผน และการประเมินผล อีกทั้งผู้บริหารยังมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2, 2568)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวการบริหารสารสนเทศจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษามีข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และพร้อมใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ การติดตาม และการประเมินผล ผู้วิจัยจึงศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหาร

สารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับกำหนดลำดับความสำคัญและแนวทางพัฒนาการบริหารสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จาก 181 สถานศึกษา จำนวน 1,768 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 181 คน และครู 1,587 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 265 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 72 คน และครู 193 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ในประชากรแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.23 ขึ้นไป และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 ฉบับ ตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยความถี่และร้อยละ วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์	4.03	0.63	มาก	4.72	0.38	มากที่สุด
2. ด้านการดำเนินการจัดการระบบสารสนเทศ	4.17	0.60	มาก	4.70	0.39	มากที่สุด
3. ด้านการติดตามและประเมินผลระบบสารสนเทศ	4.14	0.62	มาก	4.71	0.37	มากที่สุด
4. ด้านการปรับปรุงการดำเนินการระบบสารสนเทศ	4.09	0.62	มาก	4.67	0.42	มากที่สุด
5. ด้านการประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ	4.10	0.62	มาก	4.66	0.42	มากที่สุด
6. ด้านการพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนจากผู้บริหาร	4.05	0.60	มาก	4.64	0.41	มากที่สุด
รวม	4.10	0.57	มาก	4.68	.33	มากที่สุด

สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการดำเนินการจัดการระบบสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.60) และด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.63)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.33) และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.38) และด้านการพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนจากผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.41)

2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์	4.03	4.72	0.171	1
2. ด้านการดำเนินการจัดการระบบสารสนเทศ	4.17	4.70	0.127	6
3. ด้านการติดตามและประเมินผลระบบสารสนเทศ	4.14	4.71	0.138	4

การบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
4. ด้านการปรับปรุงการดำเนินการระบบสารสนเทศ	4.09	4.67	0.142	3
5. ด้านการประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ	4.10	4.66	0.137	5
6. ด้านการพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนจากผู้บริหาร	4.05	4.64	0.146	2
รวม	4.10	4.68	0.141	-

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นพบว่า ค่า PNI_{modified} โดยรวมเท่ากับ 0.141 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (0.171) 2) การพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนจากผู้บริหาร (0.146) 3) การปรับปรุงการดำเนินการระบบสารสนเทศ (0.142) 4) การติดตามและประเมินผลระบบสารสนเทศ (0.138) 5) การประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (0.137) และ 6) การดำเนินการจัดการระบบสารสนเทศ (0.127) แสดงให้เห็นว่าการวางแผนเชิงกลยุทธ์เป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการดำเนินการจัดการระบบสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานด้านการรวบรวม ประมวลผล จัดเก็บ และใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนภารกิจประจำค่อนข้างเป็นระบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดการสารสนเทศที่มีคุณภาพ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ พงศธร แรงเขตวิทย์ นันธวัช นุนารถ และฐิตินันท์ ดวงสุวรรณ (2568) และกนกวรรณ ภูษัง (2567) ที่พบว่าการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูคาดหวังให้สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย และทิศทางการใช้สารสนเทศอย่างชัดเจน เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับการบริหารและการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับบัลลังก์ จารยคุณ (2563) และณัฐดนัย เครือวัลย์ และชยาگانต์ เรืองสุวรรณ (2568) ซึ่งรายงานสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความต้องการจำเป็นด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มีค่าสูงสุด (PNI_{modified} = 0.171) สะท้อนช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ที่เด่นชัดที่สุด แม้สถานศึกษาจะดำเนินงานระบบสารสนเทศในระดับมาก แต่ยังคงยกระดับการกำหนดทิศทางและแผนการใช้สารสนเทศให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ขณะเดียวกัน การพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนจากผู้บริหาร

รวมถึงการปรับปรุงการดำเนินการระบบสารสนเทศ เป็นลำดับความต้องการที่ควรได้รับการพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารสารสนเทศครอบคลุมทั้งมิติของแผนบุคลากร กระบวนการ และการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาควรกำหนดแผนกลยุทธ์ด้านสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ ตัวชี้วัด ระยะเวลา และแนวทางติดตามผลอย่างชัดเจน เนื่องจากด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์มีความต้องการจำเป็นสูงสุด

1.2 ควรพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและบุคลากรด้านการจัดการข้อมูล การใช้ระบบสารสนเทศ และการนำข้อมูลไปใช้ตัดสินใจ พร้อมทั้งจัดให้มีการสนับสนุนด้านทรัพยากร เทคโนโลยี และการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับด้านการพัฒนาบุคลากรและการปรับปรุงระบบสารสนเทศซึ่งมีลำดับความต้องการจำเป็นรองลงมา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบหรือแนวทางพัฒนาการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำลำดับความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาใช้เป็นฐานในการออกแบบและประเมินแนวทาง

2.2 ควรเปรียบเทียบการบริหารสารสนเทศจำแนกตามขนาดสถานศึกษา หรือบริบทพื้นที่ เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัญหาและความต้องการจำเป็น

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์หรืออิทธิพลของการบริหารสารสนเทศต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา คุณภาพการตัดสินใจ หรือผลลัพธ์ทางการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยสังเคราะห์เป็นกรอบการพัฒนาการบริหารสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ “ช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์” เป็นฐานกำหนดลำดับการพัฒนา ผ่านค่า PNI^{modified} และเชื่อมโยงองค์ประกอบการบริหารสารสนเทศทั้ง 6 ด้านให้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง 1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมาย 2) การพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนจากผู้บริหาร เพื่อสร้างความพร้อมของคนและทรัพยากร 3) การปรับปรุงการดำเนินการระบบสารสนเทศ

4) การติดตามและประเมินผลระบบสารสนเทศ 5) การประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และ 6) การดำเนินการจัดการระบบสารสนเทศ โดยทั้ง 6 ด้านควรดำเนินงานเชื่อมโยงกันเป็นวงจร เพื่อให้ข้อมูลมีคุณภาพ ทันเวลา และนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 1 กรอบการพัฒนาระบบสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ภูมิ่ง. (2567). ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3. วารสารวิชาการนวัตกรรมการบริหารการศึกษา, 3(4), 33-41. <https://so09.tcithaijo.org/index.php/EAIJ/article/view/5460>
- ณัฐดนัย เครือวัลย์ และ ชยาگانต์ เรืองสุวรรณ. (2568). แนวทางการพัฒนาระบบงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนเฉพาะความพิการด้านความบกพร่องทางสติปัญญาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 19(1), 309-320. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/view/280141>
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2558). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. ตักศิลาการพิมพ์.
- บัลลังก์ จารย์คุณ. (2563). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

- ปณิตตา อ่อนกล้าผล และ ชีระภาพ เพชรมาลัยกุล. (2564). การศึกษาระดับการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการประเมินความต้องการจำเป็นการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 16(2), 114–125.
- พงศธร แรงเขตวิทย์, นันธวัช นูนารณ และ จิตินันท์ ดั่งสุวรรณ. (2568). การศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วารสารมณีเชษฐาราม, 8(1), 367-382. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JMCR/article/view/6639>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). นโยบายและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2566). คู่มือการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. (2568). รายงานการบริหารจัดการศึกษาเพื่อมุ่งสู่ Thailand 4.0. <https://www.nkp2.go.th/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). รายงานผลการสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2560). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อิวัจ เดลანი. (2562). การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย: รายงานความสามารถในการแข่งขันของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล.
- Ademola O. ADESINA, Sunday A. AJAGBE, Tola J. ODULE, and Kehinde K. AGBELE. (2022). Development Of An Improved School Information Management System. International Journal of Educational Administration, 18(2), 120–135.

- Asio, J. M. R., Erlinda F. Leva, Leilani C. Lucero. and Wendell C. Cabrera . (2022). Education Management Information System (EMIS) and Its Implication to Education Policy : A Mini-Review. *Journal of Education and Practice*, 13(5), 88–96.
- Louka, K. (2025). Information Management in Schools in the Digital Age. *European Journal of Education and Information Technology*, 10(1), 34–47.